Табела 5.2 Спецификација предмета

Студијски програм: Социјални рад (МАС)

Врста и ниво студија: Мастер академске студије

Назив предмета: Педагошка превенција поремећаја у социјалном понашању

Наставник: Оливера Ч. Кнежевић-Флорић, Стефан Р. Нинковић

Статус предмета: изборни

Број ЕСПБ: 6

Услов: -

Циљ предмета

упознавање студената са етиолошким чиниоцима, врстама и последицама поремећаја у социјалном понашању деце и младих, оспособљавање за препознавање делотворности педагошко-превентивног рада, као и оспособљавање студената за разумевање и критички приступ идентификацији, превенцији и интервенцији у областима социјалнопедагошке делатности.

Исход предмета

оспособљеност студената за одређење и препознавање основних принципа и ефеката педагошке превенције поремећаја у социјалном понашању деце и младих, разумевање и овладаност компетенцијама за педагошко-социјалну идентификацију и превенцију у области поремећаја у социјалном понашању младих у образовним институцијама, породици, групи вршњака, домовима и другим местима; оспособљеност за анализу, процену, креирање и реализацију педагошких програма превенције.

Садржај предмета

Теоријска настава: Појмовно одређење поремећаја у социјалном понашању младих; Теоријске разлике у стручном називу, поимању и практичном третману различитих негативних појава у социјалном понашању младих; Од превентивног до интервенцијског поимања и односа према различитим облицима поремећаја у социјалном понашању младих; Репресивни и пермисивни приступи у социјално-педагошком раду; Антипедагогија школског рада; Партнерски и сараднички односи различитих фактора у процесу превенције поремећаја у социјалном понашању младих; Улога и домети педагогије и педагога у превенцији и ресоцијализацији; Педагошки програми превенције: стратегија, структура, мобилизација ресурса, реализација.

Практична настава: Презентација педагошког програма превенције на предложену или слободно изабрану тему везану за програмске садржаје; наставна стратегија практичне наставе подразумева проблемско излагање студената, учење откривањем, расправу на унапред најављену тему и сучељавање мишљења.

Литература

Bašić, J. (2009). *Teorije prevencije: prevencija poremećaja u ponašanju i rizičnih ponašanja dece i mladih*. Zagreb: Školska knjiga.

Кнежевић-Флорић, О. (2006). Социјална педагогија: проблеми у одрастању или помоћ младима. *Педагошка стварност, 1-2*, 333-340.

Knežević-Florić, O., Zuković S., i Ninković, S. (2012). Case study: School experience of children with attention deficit hyperactivity disorder. *HealthMED Journal*, *6*(10), 3482-3487.

Нинковић, С. (2011). Улога наставника у превенцији насиља у школи. *Pedagoška stvarnost, 1-2,* 83-94.

Број часова активне наставе				Остали часови
Предавања: 2	Вежбе: 2	Други облици наставе:	Студијски истраживачки рад:	

Методе извођења наставе

предавања, дискусионе групе, менторски рад, самостални рад студената (израда програма превенције)

Оцена знања (максимални број поена 100)

Предиспитне обавезе	**поена**	**Завршни испит**	**поена**
активност у току предавања	10	усмени испт	50
практична настава	10		
семинар-и	30		

Табела 5.2 Спецификација предмета

Студијски програм: Социјални рад (МАС)				
Врста и ниво студија: Мастер академске студије				
Назив предмета: Медијска педагогија				
Наставник: Светозар Ј. Дунђерски				
Статус предмета: изборни				
Број ЕСПБ: 6				
Услов: -				
Циљ предмета Сагледавање значаја медија као извора и средства сазнавања и допринос журналистике томе, као и увиђање могућности учешћа медија као информативног облика образовања у доживотном учењу.				
Исход предмета Оспособљавање за промовисање медија као извора информалног облика образовања у перманентном образовању и учењу.				
Садржај предмета *Теоријска настава:* Мас медији као изражајно средство и као средство образовања и васпитања; штампа, филм, радио, интерактивна телевизија, интернет као аспекти иновација у васпитно-образовном процесу; *Практична настава:Вежбе, Други облици наставе, Студијски истраживачки рад* Вежбања критичког прихватања масмедијских садржаја; дискусије - улога масмедија у будућности.				
Литература Влаховић, Б. (2001). *Путеви иновација у образовању*. Београд: Стручна књига/Едука. Гоне, Ж. (1998). *Образовање и медији*. Београд: Клио. Лемиш, Д. (2008). *Деца и телевизија*. Београд: Клио. Миленковић, С. (2008). *Медији и образовање*. Рума: Графампромет.				
Број часова активне наставе				Остали часови
Предавања: 2	Вежбе: 2	Други облици наставе	Студијски истраживачки рад	
Методе извођења наставе предавања, дискусије, есеји, обавезан семинарски рад, консултације				
Оцена знања (максимални број поена 100)				
Предиспитне обавезе	**поена**	**Завршни испит**		**поена**
активност у току предавања	10	усмени испт		40
практична настава	10			
семинар-и	40			

Табела 5.2 Спецификација предмета

Студијски програм: Социјални рад (МАС)

Врста и ниво студија: Мастер академске студије

Назив предмета: Инклузивно образовање

Наставник: Светлана М. Костовић

Статус предмета: изборни

Број ЕСПБ: 3

Услов: -

Циљ предмета

Стицање базичног корпуса знања о противречностима и перспективама образовања у глобалном друштву, усвајање педагошке концепције инклузивног образовања и разумевање специфичности инклузивне наставе.

Исход предмета

Овладаност основним знањима из области инклузивног образовања, сензибилизација за проблеме ученика са посебним потребама и рефлексивно-стваралачки приступ инклузивној образовној пракси.

Садржај предмета

Теоријска и практична настава: Образовање у различитости и за различитост. Појам инклузивног образовања. Етичке претпоставке инклузије.

Истраживања индивидуалних разлика и различити приступи разликама. Расне, родне, етничке, културне, когнитивне, ефективне, конативне, мотивационе и друге разлике међу ученицима. Одељење: хомогено, хетерогено. Савремено схватање одељења као групе по свему неједнаких ученика. Педагошки одговор на плурализам разлика у настави: персонализација наставе. Инклузивна настава. Принципи и услови инклузивне наставе. Ученици са тешкоћама и проблемима у развоју, рано дијагностификовање и укључивање у образовни систем. Даровити ученици. Специфичности и иновативне форме образовања даровитих. Значај ране инклузије. Израда и праћење ИОП-а. Сарадња са родитељима у инклузивном одељењу.

Литература

Илић, М. (2009). *Инклузивна настава*. Источно Сарајево: Филозофски факултет.

Мара Ђукић и сар. (Ур.) (2011). *Тематски зборник - Инклузивно образовање*. Нови Сад: Филозофски факултет.

Мандић, П. (1990). *Индивидуална комплексност и образовање*. Београд: Научна књига.

Suzić, N. (2008). *Uvod u inkluziju*. Banja Luka: XBS.

Hrnjica, S. i sar. (2007). *Škola po meri deteta, Priručnik za rad sa učenicima redovne škole koji imaju teškoće u razvoju*. Beograd: Institut za psihologiju Filozofskog fakulteta u Beogradu i „Save the children“.

Број часова активне наставе				Остали часови
Предавања	Вежбе	Други облици наставе	Студијски истраживачки рад	
2	0			

Методе извођења наставе

Предавање, метода разговора, дебата и дискусија, индивидуални и групни рад студената, рад на проблемским ситуацијама.

Оцена знања (максимални број поена 100)			
Предиспитне обавезе	**поена**	**Завршни испит**	**поена**
активност у току предавања	20	усмени испт	60
семинар-и	20		

Табела 5.2 Спецификација предмета

Студијски програм: Социјални рад (МАС)
Врста и ниво студија: Мастер академске студије
Назив предмета: Постмодерне социолошке теорије
Наставник: Душан С. Маринковић, Марко М. Шкорић
Статус предмета: изборни
Број ЕСПБ: 5
Услов: -
Циљ предмета Основни циљ предмета Постмодерне социолошке теорије је да упозна студенте са настанком и развојем постмодерних идеја у друштвеним наукама у двадесетом веку, односно да их упозна са основним тврдњама и претпоставкама најзначајнијих постмодерних теоретичарки и теоретичара. Поред тога, циљ предмета је и оспособљавање студената за препознавање и коришћење добијених знања за боље разумевање савремених друштвених процеса и свакодневних изазова. У том смислу, циљ предмета је и оспособљавање студената за критичко промишљање модерности и постмодерности, као и доминантних друштвених и социополитичких наратива у доменима знања, науке, пола/рода и друштвене стварности.
Исход предмета Студенти треба да умеју: **Знање** да дефинишу основне појмове и овладају научно-категоријалним апаратом који је у вези са постмодерним социолошким теоријама. То јест, да овладају најзначајнијим феноменима и објасне најзначајније тврдње истакнутих постмодерних теоретичарки и теоретичара, укључујући ту и концепте (мета)наратива, хиперстварности, симулације и симулакрума, језичких игара, перформативности рода и томе слично. **Разумевање** да разумеју дебате између модернизма/постмодернизма, модерности/постмодерности, као и да разумеју промену теоријске парадигме која се одиграла половином 20. века. Другим речима, да разумеју друштвену условљеност постмодерне парадигме, односно садржај и природу догађаја који се типично означавају као "отпори" или "слом великих наратива". **Примена** да примене теоријска знања из домена постмодерних социолошких теорија на различите чиниоце, појаве и процесе у друштвеном свету, као и у свом професионалном раду, укључујући ту и њихову примену на феномене знања, науке, образовања, пола и рода, (конструкције) друштвене стварности и томе слично. **Анализа** да анализирају допринос постмодерних социолошких теорија досадашњем теоријском наслеђу у социологији, као и објашњењу друштвеног света, односно да анализирају импликације ових теорија по социолошку теорију, као и по образовање, практично знање и професионални рад. **Синтеза** да повежу сазнања, претпоставке и практичне импликације постмодерних социолошких теорија у целовити теоријско-истраживачки програм и/или теоријско-истраживачку традицију, односно да у контексту постмодерних теорија повезују теоријско-методолошко знање, аналитичко-истраживачке резултате, као и различите (актуелне) информације. **Евалуација** да критички процењују различите тврдње, претпоставке и објашњења постмодерних социолошких теорија, односно да критички промишљају и процењују допринос постмодерних социолошких теорија објашњењу и промени друштвене стварности.
Садржај предмета *Теоријска настава:* Студенти ће се у току курса упознати са основним тврдњама и претпоставкама постмодерних социолошких теорија, укључујући ту и обрађивање следећих тема, односно теоретичарки и теоретичара: - Промене парадигме на половини 20. века и отпори великим нарацијама,

- Модерност и постмодерност, модерна и постмодерна,
- Постструктурализам,
- Социологија и постмодернизам,
- Жак Лакан
- Ролан Барт
- Луј Алтисер
- Мишел Фуко
- Жан-Франсоа Лиотар
- Жан Бодријар
- Џудит Батлер
- Дона Харавеј
- Бруно Латур
- Импликације постмодернизма за социолошку теорију,
- Импликације постмодернизма за образовање, практично знање и професионални рад.

Практична настава: Проучавање основне и шире литературе која репрезентује основне теме и проблеме постмодернизма, односно постмодерних теоријских приступа у друштвеним наукама. Практична настава подразумева активно укључивање студената у наставу кроз самосталне и групне интерпретације и дискусије унапред припремљених текстова за сваку проблемску област, са нагласком на расправама о практичним питањима и импликацијама постмодерних социолошких теорија.

Литература

Лиотар, Жан-Франсоа (1988). *Постмодерно стање*. Нови Сад.
Лиотар, Жан-Франсоа (1995). *Шта је постмодерна*. Београд: Арт прес.
Маринковић, Д. и Миленковић, П. (2005). *Мишел Фуко 1926-1984-2005*. Нови Сад: Војвођанска социолошка асоцијација.
Фуко, М. (1998). *Археологија знања*. Нови Сад: ИКЗС.

Број часова активне наставе				Остали часови
Предавања: 2	Вежбе: 2	Други облици наставе:	Студијски истраживачки рад:	

Методе извођења наставе

Предавања, вежбе, консултације, семинарски радови, есеји, анализа текста, монолошка и дијалошка метода, самостални и групни рад.

Оцена знања (максимални број поена 100)

Предиспитне обавезе	**поена**	**Завршни испит**	**поена**
активност у току предавања	5	усмени испит	50
практична настава	5		
семинар-и	20		
колоквијум-и	20		

Табела 5.2.Спецификацијапредмета

Студијски програм: Социјални рад (МАС)

Врста и ниво студија: Мастер академске студије

Назив предмета: Урбана друштва: савремени проблеми

Наставник: Ана Ф. Пајванчић-Цизељ

Статус предмета: изборни

Број ЕСПБ: 3

Услов: -

Циљ предмета

Дубинско упознавање са општим и појединим посебним проблемима савремене организације и развоја урбаних друштава. Упознавање и анализа светске праксе у изучавању истих или сличних проблема. Упознавање и анализа емпиријских истраживања о урбаној друштвеној стварности.

Исход предмета

Студенти треба да умеју:

Знање

Упознавање и овладавање основним појмовима којима се одређују проблеми савремених урбаних друштвава. Упознавање са основним теоријским и методолошким приступима у њиховом проучавању.

Разумевање

Разумевање друштвених узрока и друштвених последица савремених урбаних проблема, разумевање контекстуалности урбаних проблема.

Примена

Оспособљеност за конципирање емпиријских истраживања урбане проблематике и коришћење савремених техника и метода.

Анализа

Оспособљеност за социолошку анализу посебних проблема друштвеног живота, оних који произилазе из његове урбане природе.

Синтеза

Интеграција различитих сазнања о савременим урбаним проблемима.

Евалуација

Процена предности и мана различитих приступа и способност одабира приступа који одговарају датом друштвеном контексту..

Садржај предмета

*Теоријска настава:*Процеси глобализације; настанак и развој глобалних и светских градова; трансформације облика социјалне сегрегације и просторне диференцијације као трајних обележја урбаних друптвана; однос динамичке структуре града и социјалне сегрегације; урбана криза или прекомпозиција вредности; мерљивост квалитета урбаног живота: економски,политички, еколошки, социјални, урбанистички; савремени преображаји културно-генетичких особина урбаних друштава; облици формирања урбане моћи (могућности политичке акције); облици организовања урбаног политичког система; постсоцијалистичка урбана друштва; могућности обликовања урбаног живота у будућности; урбано-културни идентитет заједнице као претпоставка одрживог урбаног развоја.

Практична настава (вежбе, ДОН, студијски истраживачки рад):Појединачна и групна анализа и интерпретација унапред припремљених текстова (ридер); анализа карактеристичних студија случаја

Литература

Brenner, N.,&Keil, R.(2006). *The Global City Reader*. New York: Routledge.

Петровић, М. (2014). *Друштво и градови. Између глобалног и локалног.* Београд: Чигоја.

Fainstein, S, & Cambell, S.(1996).*Readings in urban theory*. Oxford: Blackwell.

Čaldarović, O. i Šarinić, J. (2015). *Suvremena sociologija grada: od nove urbane sociologije ka sociologiji urbanog.* Zagreb: Jesenski i Turk.

Број часова активне наставе				Осталичасови
Предавања:	Вежбе:	Другиоблицинаставе:	Студијскиистраживачкирад:	

2	1			
Методе извођења наставе предавања, интерактивна настава, групна дискусија, рад у малим групама.				
Оцена знања (максимални број поена 100)				
Предиспитне обавезе	**поена**	**Завршниисп**ит	**поена**	
активност у току предавања	15	усмени испит	55	
семинарски рад	15			
колоквијум	15			

Табела 5.2 Спецификација предмета

Студијски програм: Социјални рад (МАС)
Врста и ниво студија: Мастер академске студије, други ниво
Назив предмета: Социологија интеркултурне комуникације
Наставник: Жолт К. Лазар
Статус предмета: изборни
Број ЕСПБ: 3
Услов: -
Циљ предмета упознавање са најзначајнијим приступима интеркултуралности, њиховим теоријским дометима и ограничењима; упознавање са појмом, чиниоцима и процесима формирања колективних и групних идентитета; упознавање са чиниоцима интеркултуралности, сагледавање карактеристичних проблема мултикултурних друштава, разумевање савремених интеркултурних контаката и комуникационих процеса; развијање критичког мишљења, толеранције и осећаја за културне различитости.
Исход предмета Студенти треба да умеју: **Знање** да одреде појмове интеркултуралности, мултикултуралности, културног идентитета и комуникације; да објасне најзначајније теорије мултикултуралности, интеркултурне комуникације и политике идентитета; да стекну основна знања о друштвеној и колективној/групној условљености интеркултурне комуникације; да овладају научно-категоријалним апаратом за истраживање мултикултурних друштава и интеркултурних контаката. **Разумевање** да разумеју проблеме мултикултурних друштава, процесе интеркултурне комуникације и изградње културних идентитета; да разумеју друштвену условљеност различитих политика идентитета, као и потребу за њиховим усаглашавањем. **Примена** да примене теоријско-методолошка знања и научно-категоријални апарат у формулисању проблема, одабиру истраживачких техника и инструмената, конципирању и планирању истраживања, као и у објашњењу савремених процеса интеркултурне комуникације на колективном/групном и глобалном нивоу. **Анализа** да буду оспособљени за анализу чинилаца, појава и процеса интеркултурне комуникације, мултикултурних друштава и културних идентитета на колективном/групном и глобалном нивоу. **Синтеза** да повежу теоријско-методолошка знања, аналитичко-истраживачке резултате и актуелне информације о проблемима интеркултурне комуникације, мултикултурних друштава и културних идентитета на колективном/групном и глобалном нивоу. **Евалуација** да критички процењују искуства, резултате и објашњења интеркултурне комуникације, мултикултурних друштава и културних идентитета у складу са принципима научне и стручне компетентности, политичке коректности и толеранције.
Садржај предмета *Теоријска настава*: - Појам и теорије интеркултуралности. - Мултикултуралност и интеркултуралност. - Култура и колективни/групни идентитети. - Културни релативизам, културни контакти и проблеми културне асимилације (1). - Културни релативизам, културни контакти и проблеми културне асимилације (2). - Етноцентризам и културни империјализам.

- Провера знања.
- Интеркултурна комуникација и политика идентитета.
- Проблеми колективних идентитета и културна политика.
- Проблеми групних идентитета и социјална политика.
- Интеркултурно образовање.
- Интеркултурни контакти, глобализација и савремена медијска комуникација (1).
- Интеркултурни контакти, глобализација и савремена медијска комуникација (2).
- Проблеми мултикултуралности и интеркултурне комуникације у савременом српском друштву.
- Толеранција и интеркултурни дијалог.

Практична настава: Проучавање прегледне литературе и проблемских студија из социологије мулти- и интеркултуралности, колективне/групне комуникације и идентитета; дискусије о прочитаним проблемима, њиховом научном значају, друштвеним и културним последицама.

Литература

Apaduraj, A. (2011). *Kultura i globalizacija*. Beograd: XX vek.
Domenak, Ž.-M. (1991). *Evropa: kulturni izazov*. Beograd: XX vek.
Đordano, K. (2001). *Ogledi o interkulturnoj komunikaciji*. Beograd: XX vek.
Halpern, K. i Ž.-K. Ruano-Borbalan (Ur.) (2009). *Identitet(i)*. Beograd: Clio.
Lazar, Ž. (Ed.) (2007). *Vojvodina Amidst Multiculturality and Regionalization*. Novi Sad: Faculty of Philosophy – Department of Sociology, Mediterran Publishing.
Lič, E. (2002). *Kultura i komunikacija*. Beograd: XX vek.
Majnhof, U. i Triandafilidu, A. (Ur.) (2008). *Transkulturna Evropa*. Beograd: Clio.
Mesić, M. (2006). *Multikulturalizam*. Zagreb: Školska knjiga.
Parekh, B. (2008). *Nova politika identiteta*. Zagreb: Politička kultura.
Škorić, M., Sokolovska, V. i Lazar, Ž. (2008). *Tradicija – Jezik – Identitet*. Novi Sad: Mediterran Publishing.
Šobe, F., & Marten, L. (2014). *Međunarodni kulturni odnosi*. Beograd: Clio.

Број часова активне наставе				Остали часови
Предавања: 2	Вежбе: 1	Други облици наставе:	Студијски истраживачки рад:	

Методе извођења наставе

Предавања, проучавање проблемских студија и истраживања, семинарски рад: дескрипција или анализа интеркултурног контакта (процеса), дискусије, консултације.

Оцена знања (максимални број поена 100)

Предиспитне обавезе	**поена**	**Завршни испит**	**поена**
редовно похађање предавања	5	усмени испит	60
активност на вежбама	5		
семинарски рад	30		

Табела 5.2 Спецификацијапредмета

Студијски програм: Социјални рад (МАС)				
Назив предмета: Социологија професија				
Наставник: Павле Д. Миленковић, Марица Н. Шљукић				
Статус предмета: изборни				
Број ЕСПБ: 5				
Услов: -				
Циљ предмета Стицање и обогаћивањезнања о последицамаподеледруштвеногражданастанак и повратнодејствопрофесија, каодруштвенихгрупа, нафункционисање и развојмодернихдруштава; узистовременообразлагањењиховогутицајанадруштвеноекономски и културниразвој и насамоостварењеличности.				
Исход предмета Предметпружамогућностстудентимадаразумеју и истражујуулогупрофесија (укључујући и улогусоциолошкепрофесије) и њиховемогућности у сазнајним и практичнимактивностимадруштва. Такваистраживањамогудадоприносуразвоју “људскихресурса” у организацијама.				
Садржај предмета: *Теоријска настава*:Спесифичности социологије професија у социолошком знању; појам, особености и препознатљивост занимања и професија у друштвеној структури и професионална структура друштва; детерминанте професија; организовање професија; омасовљавање професија (од интелигенције и интелектуалаца до стручњаштва); процеси професионализације у друштву и функционисање професија; друштвена моћ и моћ професија; особености професионалног деловања у организацији; језик и “имиц” професија; професиоанлни маркетинг; професионалне каријере; професионализација, глобализација и "одлив мозгова"; професионализација рада и бирократизација професија; депрофесионализација. *Практична настава*:Интерпретацијапојединихсоциолошкихобјашњења о утицајупрофесијанастратификацију и презентацијаистраживачкихрезултатапрофесионалногделовања у организацијамамодернихдруштава.				
Литература Милошевић, Б. (2007).*Социологија и савремени свет*. Нови Сад: Филозофски факултет. Милошевић, Б. (2004).*Умеће рада*. Нови Сад:Прометеј. Šporer, Ž. (1990).*Sociologijaprofesija*, Zagreb: SDH. Дрјахлов, Н. И., Кравченко, А. И., Шћербина, В.В. (1997).*Социологија рада*.Никшић: Филозофски факултет.				
Број часова активне наставе				Осталичасови
Предавања: 2	Вежбе: 2	Другиоблицинаставе:	Студијскиистраживачкирад:	
Методе извођења наставе Предавања, расправа, презентацијатеоријске и емпиријскеграђе, консултативнидијалог, излагања.				
Оцена знања (максимални број поена 100)				
Предиспитне обавезе	**поена**	**Завршниисп**ит		**поена**
активност у току предавања	15	усмени испит		50
усмена излагања на часу	15			
семинарски/домаћи рад	20			

Табела 5.2 Спецификација предмета

Студијски програм: Социјални рад (МАС)				
Врста и ниво студија: Мастер академске студије				
Назив предмета: Психодрама				
Наставник: Јелена М. Шакотић-Курбалија, Ана Л. Генц				
Статус предмета: изборни				
Број ЕСПБ: 3				
Услов: -				
Циљ предмета Упознавање студента: са историјским развојем психодраме; са основним елементима психодраме; са структуром психодрамске сеансе; са техникама у психодрами; са индикацијама и контраиндикацијама за психодраму; као и оспособљавање студента за примену појединих психодрамских техника у раду са неклиничким групама.				
Исход предмета Од студента се очекује да на крају курса покаже разумевање теоријских и практичних основа психодраме, и да буде способан за самосталну примену појединих психодрамских техника у раду са неклиничким групама.				
Садржај предмета *Теоријска настава*: Историјски развој психодраме. Основни елементи психодраме (протагониста, директор / психодрамски психотерапеут, помоћни его, "публика", позорница - сцена). Структура психодрамске сеансе (ток психодраме: загревање, избор протагонисте, акција, затварање психодраме и подела осећања, а у едукативно-искуственим групама и процес). Технике у психодрами. Спонтаност и креативност у психодрами. Улоге, "као да" ситуација, телос и ментална катарза у психодрами. Терапијски аспекти психодраме. Индикације и контраиндикације за психодраму. Едукација за психодрамског психотерапеута. *Практична настава (вежбе, ДОН, студијски истраживачки рад)*: Увежбавање извођења појединих психодрамских техника. Анализе транскрипата психодрамских сеанси.				
Литература: Џокић, З. (2010). *Моћ психодраме - Увод у теорију и праксу психодраме*. Нови Сад: Психополис институт. Вељковић, Ј. и Ђурић, З. (2003). *Психодрама и социодрама*. Београд: Центар за примењену психологију. Kelerman, P. F., & Hudgens, K. (2001*). Psihodrama i trauma - Odigravanje sopstvenog bola*. Beograd: IAN - International Aid Network.				
Број часова активне наставе:				Остали часови
Предавања: 1	Вежбе: 1	Други облици наставе:	Студијски истраживачки рад:	
Методе извођења наставе Предавања, интерактивна настава, семинарске дискусије, анализе терапијских транскрипата и вежбе.				
Оцена знања (максимални број поена 100)				
Предиспитне обавезе	**поена**	**Завршни испит**	**поена**	
активност у току предавања	10	писмени испит	70	
семинари	20			

Табела 5.2 Спецификација предмета

Студијски програм: Социјални рад (МАС)				
Врста и ниво студија: Мастер академске студије				
Назив предмета: Принципи радионичарског рада				
Наставник: Јелена М. Шакотић-Курбалија				
Статус предмета: изборни				
Број ЕСПБ: 6				
Услов:				
Циљ предмета Оспособљавање студента за планирање и примену метода и техника радионичарског облика рада, кроз детаљно упознавање студента са теоријом и праксом радионичарског облика рада, и са специфичностима радионичарског рада са децом различитих узраста, младима и одраслима.				
Исход предмета Од студента се очекује да на крају курса покаже свеобухватно разумевање принципа радионичарског облика рада, да самостално осмисли радиницу за различите старосне категорије, те да у пракси примени методе и технике радионичарског облика рада.				
Садржај предмета *Теоријска настава*: Основне теоријске поставке радионичарског рада; Врсте радионица и облици рада; Могући проблеми у радионичарском облику рада и њихово превазилажење; Специфичности рада са различитим старосним категоријама; Критичка анализа различитих програма радионичарског типа. *Практична настава (вежбе, ДОН, студијски истраживачки рад)*: Израда и презентација семинарског рада – детаљног плана за реализацију једне радионице; Прорада дилема и практичних питања у вези осмишљених и у групи презентованих радионица из семинарског рада; Симулације вођења радионица.				
Литература Ковач-Церовић, Т., Росандић, Р, Попадић, Д. (1996). *Учоница добре воље: увод*. Београд: Група МОСТ. Бојовић, Д. (2010). *Више од игре*. Београд: Центар за примењену психологију. Бојовић, Д. (2009). *Мој маште мој покрета*. Београд: Центар за примењену психологију.				
Број часова активне наставе				Остали часови
Предавања: 2	Вежбе: 2	Други облици наставе:	Студијски истраживачки рад:	
Методе извођења наставе Предавања са интерактивном разменом, радионичарски облик рада, практичне вежбе симулације вођења радионица, играње улога, дискусије везане за приказе семинарских радова.				
Оцена знања (максимални број поена 100)				
Предиспитне обавезе	**поена**	**Завршни испит**		**поена**
активност у току предавања	10	усмени испит		30
практична настава	30			
семинари	30			

Табела 5.2 Спецификација предмета

Студијски програм: Социјални рад (МАС)

Врста и ниво студија: Мастер академске студије

Назив предмета: Психологија насиља

Наставник: Душанка М. Митровић, Јасмина С. Коџопељић, Марија А. Зотовић-Костић, Снежана М. Смедеревац, Јелица Д. Петровић, Бојана М. Динић

Статус предмета: изборни

Број ЕСПБ: 6

Услов: -

Циљ предмета
Циљ предмета је упознавање студената са основним теоријама и облицима насиља у различитим социјалним интеракцијама: у породици (породично насиље над децом, над женама), међу интимним партнерима, међу вршњацима (булинг), у школи, на радном месту (мобинг), на јавнима местима (вршњачке групе и насилно понашање - навијачке групе, политичке групе и сл.), у спорту. Студенти би такође требало да се упознају и да овладају основним стратегијама суочавања у насилној интеракцији и начинима на који се могу креирати програми превенције насиља.

Исход предмета
На крају курса студенти би требало да се оспособе да препознају основне облике насиља и да самостално креирају интервенције у сваком појединачном случају насиља, које би биле усмерене на његово спречавање или адекватно суочавање жртви с насилником.

Садржај предмета
Теоријска настава: Основне теорије насиља, врсте насиља - психолошко, физичко, релационо... и разликовање насиља од сличних конструката; Развојни аспекти насилног понашања (поремећај понашања, АДХД и други облици развојних проблема који могу допринети појави насиља у одраслом добу); Предуслови насилне интеракције: особине личности (агресивност, психопатија, мрачна тријада...) и контекстуални чиниоци; Насиље у породици и у интимној, партнерској вези; Вршњачко насиље (булинг) и насиље у школи; Насиље на радном месту (мобинг); Насиље и социјалне групе; Насиље у спорту; Насиље и криминогено понашање; Основни облици интревенција усмерених на превенцију насиља; Основни облици интервенција усмерених на адекватно суочавање жртви с насилником.
Практична настава (вежбе, ДОН, студијски истраживачки рад): Анализа различитих случајева насилне интеракције, креирање програма превенције или програма за адекватно суочавање жртви с насилником и њихова презентација.

Литература
Попадић, Д. (2009). *Насиље у школама*. Београд: Институт за психологију и УНИЦЕФ.
Jimerson, S. R., Swearer, S. M., & Espelage, D. L. (Eds.) (2010). *Handbook of Bullying in Schools*. New York and Londom: Routlage Taylor & Francic Group.
Petermann, F., & Ptermann, U. (2012). *Trening s agresivnom djecom*. Jastrebarsko: Naklada Slap.
Shaver, P. R.,& Mikulincer, M. (Eds.) (2001). *Human Aggression and Violence: Causes, Manifestations, and Consequences*. Washington: APA.

Број часова активне наставе				Остали часови
Предавања: 2	Вежбе: 2	Други облици наставе:	Студијски истраживачки рад:	

Методе извођења наставе
Предавања, интерактивна настава, писање теоријских или истраживачких семинарских радова, усмена презентација

Оцена знања (максимални број поена 100)

Предиспитне обавезе	**поена**	**Завршни испит**	**поена**
активност у току предавања	20	писмени испит	20
семинари	40	усмени испит	20

Табела 5.2 Спецификација предмета

Студијски програм: Социјални рад (МАС)
Врста и ниво студија: Мастер академске студије
Назив предмета: Академске вештине
Наставник: Дејан М. Пајић
Статус предмета: изборни
Број ЕСПБ: 6
Услов: -
Циљ предмета а) Упознавање студента са: - доступним изворима научних информација из области психологије и начинима њиховог ефикасног претраживања - принципима писменог и усменог научног изражавања у информатичком добу - поступцима писања, организације и вођења истраживачких пројеката - начином рада истраживачког тима и моделима комуникације у оквиру групе истраживача б) Оспособљавање студента за: - самостално проналажење, евалуацију, анализу и синтезу релевантних научних информација - употребу научног језика и примену акадаемских стандарда у различитим видовима стручне и научне комуникације - припрему усменог саопштења, писање научног чланка и предлога истраживачког пројекта - ефикасно комуницирање и размену информација у оквиру истраживачког тима
Исход предмета Од студента се очекује да на крају курса буде способан да: - компетентно користи различите изворе научних информација у циљу сталног образовања и професионалног усавршавања - развије креативан критички став према доступним изворима информација, успешно препознаје релевантне налазе и теоријске приступе, ефикасно издваја атрактивне истраживачке проблеме - самостално примењује софтвер за припрему и презентовање резултата сопственог истраживања у различитим формама (научни чланак, усмено саопштење, постер) - доприноси креативности и ефикасности истраживачког тима, подстиче размену и развој идеја у оквиру тимског рада
Садржај предмета *Теоријска настава*: 1. Извори научних информација у дигиталном добу (библиографске базе и институционални репозиторијуми); 2. Критички приступ научним информацијама (критеријуми релевантности научног рада); 3. Организација сопствене тематске библиографије (стандарди навођења референци, софтвер за управљање библиографским подацима); 4. Језик и стил научног изражавања (АПА стандарди, тезауруси психолошких термина); 5. Презентовање научних информација (елементи усменог саопштења, софтвер за нелинеарно презентовање); 5. Истраживачки пројекти и тимски рад (организација радног окружења, планирање и надгледање пројеката) *Практична настава (вежбе, ДОН, студијски истраживачки рад)*: 1. Практични раду у рачунарској учионици; 2. Претраживање библиографских база и других извора научних информација (PsycARTICLES, APA Thesaurus); 3. Самостална припрема библиографије усклађене са стандардима (Zotero); 4. Упознавање са софтвером з аизраду нелинеарих презентација и припрема усменог саопштења (Prezi); 5. Основне карактеристике софтвера за управљање пројектима и тимски рад у мрежи (Google Docs, Zoho Projects).
Литература American Psychological Association. (2009). *Publication manual of the American Psychological Association (6th ed.)*. Washington, DC: APA. Paulus, P. (2000). Groups, teams, and creativity: The creative potential of idea-generating groups. *Applied Psychology: An International Review*, *49*(2), 237-263. Phelps, R., Fisher, K. & Ellis, A. (2007). *Organizing and managing your research: A practical guide for*

postgraduates. London: Sage.
Sternberg, R. J. & Sternberg, K. (2010). *The Psychologist's Companion: A Guide to Writing Scientific Papers for Students and Researcher*. Cambridge: Cambridge University Press.

Број часова активне наставе				Остали часови
Предавања: 2	Вежбе: 2	Други облици наставе:	Студијски истраживачки рад:	

Методе извођења наставе
Предавања, вежбе у рачунарској учионици, рад на писању извештаја, презентовање резултата истраживања.

Оцена знања (максимални број поена 100)

Предиспитне обавезе	**поена**	**Завршни испит**	**поена**
активност у току предавања	10	писмени испит	30
семинари	30	усмени испит	30

Табела 5.2 Спецификација предмета

Студијски програм: Социјални рад (МАС)
Врста и ниво студија: Мастер академске студије
Назив предмета: Људско понашање у социјалном окружењу
Наставник: Марко М. Шкорић, Јована М. Чикић, Алексеј Ј. Кишјухас
Статус предмета: обавезни
Број ЕСПБ: 6
Услов: -
Циљ предмета Циљ предмета јесте упознавање студената са одликама људског понашања у социјалном окружењу, са посебним нагласком на оним аспектима понашања који су релевантни за социјални рад. Другим речима, међу циљевима предмета јесте и упознавање студената са основама људског понашања у групама, заједницама, организацијама и другим социјалним конфигурацијама на микро, мезо и макро нивоу. Поред тога, циљ је и оспособљавање студената за препознавање и коришћење добијених знања у оквиру теорије и праксе социјалног рада, односно у оснаживању корисника услуга социјалне заштите у различитим социјалним контекстима. На крају, циљ предмета је и критичко промишљање и процена људског понашања у социјалном окружењу у функцији развоја културно компетентних пракси.
Исход предмета Студенти треба да умеју: **Знање** да дефинишу основне појмове и одлике људског понашања у социјалном окружењу, да усвоје знања о најзначајнијим биолошким и социјалним факторима људског понашања, односно да упознају основне карактеристике микро-, мезо- и макродруштвеног окружења као социјалних контекста за људско понашање. **Разумевање** да разумеју и препознају културни диверзитет, популације у ризику и различите друштвене проблеме као друштвено окружење које генерише одређене типове људског понашања, али и као окружење у којима су укорењене теорија и пракса социјалног рада. **Примена** да примене знање о људском понашању и друштвеном организовању у социјалном окружењу на праксе оснаживања индивидуа, група и заједница у свом професионалном раду, тј. на праксе инклузије маргинализованих и рањивих група, оснаживања капацитета за решавање проблема, те на краксе мобилизације индивидуа, породица, група, организација и заједница ради побољшања сопственог благостања. **Анализа** да на крају курса буду способни да анализирају друштвено окружење на микро, мезо и макро нивоу, да анализирају друштвене баријере, неједнакости и неправде у наведеном окружењу, као и да на аналитички начин посматрају детерминанте одређених друштвених понашања и њихових индивидуалних и групних исхода. **Синтеза** да повежу различита тумачења и теорије о биолошким и социјалним основама људског понашања, као и о карактеристикама (различитих нивоа) социјалног окружења у циљу формулисања и имплентација свеобухватних политика и програма који оснажују индивидуални и групни развој и благостање корисника услуга социјалне заштите. **Евалуација** да процене и критички промисле предности и мане различитих приступа људском понашању у социјалном окружењу, укључујући ту и сопствене ставове и уверења о том феномену, а који се могу одразити на адекватну, ефикасну и културно компетентну праксу социјалног рада.
Садржај предмета *Теоријска настава:* Студенти ће се у току курса упознати са основним појмовима из области људског понашања у социјалном окружењу, укључујући ту и следеће теме:

- Људско понашање и социјално окружење: теоријске и концептуалне основе
- Биолошки фактори људског понашања
- Социјални фактори људског понашања
- Људска екологија, теорије система и екосистем људске заједнице
- Макродруштвено окружење: друштвене институције и структуре
- Мезодруштвено окружење: друштвене заједнице и организације
- Микродруштвено окружење: интеракција и групна динамика
- Породично окружење
- Друштвени проблеми и друштвени сукоби као друштвено окружење
- Друштвене баријере, неједнакости и неправде у друштвеном окружењу
- Друштвено окружење културних разлика
- Друштвено организовање и друштвене организације
- Процена друштвених група и друштвених (суседских) заједница и њихово оснаживање
- Диверзитет, популације у ризику и оснаживање у макро- и микродруштвеном окружењу
- Организационо окружење социјалних услуга

Практична настава (вежбе, ДОН, студијски истраживачки рад): Примери из праксе везани за основне концепте који ће бити обрађивани на теоријској настави. Групна дискусија и дебата о практичним питањима у вези са људским понашањем и његовим детерминантама, као и са различитим аспектима и карактеристикама људског микро-, мезо- и макродруштвеног окружења.

Литература

1. Скинер, Б. Ф. (1969). *Наука и људско понашање*. Цетиње: Обод
2. Polšek, D. (Ur.) (1995). *Sociobiologija*. Zagreb: Jesenski-Turk.

Број часова активне наставе				Остали часови
Предавања: 2	Вежбе: 2	Други облици наставе:	Студијски истраживачки рад:	

Методе извођења наставе:
предавања, интерактивна настава, групна дискусија, рад у малим групама.

Оцена знања (максимални број поена 100)

Предиспитне обавезе	**поена**	**Завршни испит**	**поена**
активност у току предавања и вежби	10	усмени испит	60
семинарски рад	30		

Табела 5.2. Спецификација предмета

Студијски програм: Социјални рад (МАС)

Врста и ниво студија: Мастер академске студије

Назив предмета: Квалитативни и квантитативни нацрти истраживања

Наставник: Оливера Ч. Кнежевић-Флорић, Снежана С. Стојшин

Статус предмета: обавезни

Број ЕСПБ: 6

Услов: -

Циљ предмета

Упознавање студената са основним теоријско-методолошким претпоставкама квантитативних и квалитативних истраживања, оспособљавање студената за разумевање обе парадигме истраживања и израду нацрта и реализацију научно-истраживачког рада, као и за самосталну и критичку примену квалитативних и квантитативних истраживачких парадигми у процесу истраживања проблема социјалног рада.

Исход предмета

Оспособљеност студената за препознавање и разумевање проблема истраживања у области социјалног рада на претпоставкама квантитативне и квалитативне парадигме истраживања, оспособљеност за самосталну израду истраживачког пројекта и израду инструментарија за њега, овладавање компетенцијама анализе и синтезе у обради података истраживања, као и оспособљеност за критичку процену и интерпретацију добијених резултата истраживања.

Садржај предмета

Теоријска настава: Квантитативна и квалитативна парадигма истраживања у области социјалног рада; Особености и методе квалитативних истражива; Особености и методе квантитативних истраживања; Специфичности техника истраживања; Инструменти у квалитативним и квантитативним истраживањима: врсте, израда, примена; Концепти триангулације; Особености узорка у квалитативним и квантитативним истраживањима; Обрада и интерпретација резултата истраживања; Карактеристике савремених истраживања у области социјалног рада.

Практична настава: Студенти ће, у сарадњи са наставником, урадити самосталан истраживачки рад чије ће резултате презентовати у облику семинарског рада.

Литература

Кнежевић Флорић, О. и Нинковић, С. (2012). *Хоризонти истраживања у образовању.* Нови Сад: Филозофски факултет.

Милић, В. (1996). *Социолошки метод*. Београд: Завод за издавање уџбеника.

Милосављевић, М. (2013). *Социјална истраживања*. Београд: Службени гласник.

Russell, B. (2013). *Social Research Methods, Qualitative and Quantitative Approaches*. Los Angeles, London, New Delhi: Sage Publications.

Фајгељ, С. (2010). *Методе истраживања понашања*. Београд: Центар за примењену психологију.

Халми, А. (2001). *Меотдологија истраживања у социјалном раду*. Загреб: Алинеа.

Број часова активне наставе				Остали часови
Предавања: 2	Вежбе: 2	Други облици наставе:	Студијски истраживачки рад:	

Методе извођења наставе:

предавања, дискусије, менторски рад, самостални рад студената (израда студијског пројекта и инструмента истраживања)

Оцена знања (максимални број поена 100)

Предиспитне обавезе	**поена**	**Завршни испит**	**поена**
активност у току предавања	10	усмени испт	50
практична настава	10		
семинар-и	30		

Табела 5.2 Спецификација предмета

Студијски програм: Социјални рад (МАС)				
Врста и ниво студија: Мастер академске студије				
Назив предмета: Студијски истраживачки рад				
Наставник:				
Статус предмета: обавезни				
Број ЕСПБ: 10				
Услов: -				
Циљ предмета: Овладавање активном применом знања и вештинама неопходним за утврђивање предмета истраживања, планирање истраживања, прикупљање и анализирање литературе, израду истраживачког нацрта и представљање резултата истраживања.				
Исход предмета: Оспособљеност студента за планирање и реализацију истраживања и писање мастер рада				
Садржај предмета: • Дефинисање теме, односно предмета истраживања и у складу с тим избор одговарајућег теоријског оквира и метода и техника истраживања. • Прикупљање и анализирање релевантне литературе. • Израда плана истраживања. • Прикупљање података и спровођење прелиминарних обрада података • Дефинисање структуре рада (увод, метод, резултати, дискусија, библиографија итд.) • Писање прве верзије мастер рад				
Литература: Доступне књиге, чланци и друга релевантна библиографска грађа везана за тему мастер рада.				
Број часова активне наставе:				Остали часови:
Предавања:	Вежбе:	Други облици наставе:	Студијски истраживачки рад: 20	
Методе извођења наставе: предавања, интерактивна настава, групна дискусија, рад у малим групама.				
Оцена знања (максимални број поена 100)				
Предиспитне обавезе	**поена**	Завршни испит		**поена**
прикупљање библиографски јединица	10	усмени испит		70
израда нацрта мастер рада	20			

Информално образовање

Статус предмета: изборни

Број ЕСПБ: 6

Услов: нема

Циљ предмета Стицање вишег нивоа разумевања кључних концепата у области информалног образовања; Стицање знања о теоријима учења релевантних за образовни рад у информалним окружењима учења као што су музеји, научни центри, кампови; Оспособљавање студената за израду и спровођење пројекта за педагошко истраживање у институцијама информалног образовања и евалуацију учења; Стицање знања, вештина и компетенција потребних за рад у институцијама информалног образовања.

Исход предмета Познавање и дубље разумевање кључних идеја у области информалног образовања; Оспособљеност за критичку анализу индивидуалног учења и учења у групи као процеса партиципације у социокултурним активностима; Оспособљеност за примену техника акционог истраживања у информалном контексту учења; Оспособљеност за стручни и професионални рад у институцијама информалног образовања.

Садржај предмета
Теоријска настава Информално образовање – појмовни оквир и карактеристике; Традиција информалног образовања; Релације формалног, неформалног и информалног образовања; Информално образовање у контексту доживотног учења; Институције информалног образовања и демократски процеси; Музеји - институције информалног образовања; Учење у институцијама информалног образовања (клубови, музеји, кампови; научни центри ...); Теоријска перспектива: социо-културна теорија и ситуационо учење у музеју; Креирање стимулативног окружења учења у музеју; Истраживање, праћење и вредновање педагошке делатности музеја; Партнерство школе и музеја.
Вежбе Стратегија и поступци практичног рада односе се на проблемско излагање студената, учење откривањем, расправу на унапред најављену тему и сучељавање мишљења. Израда и презентација семинарског рада на предложену или слободно изабрану тему везану за програмске садржаје. Посета музејима, припрема и организација педагошких радионица.

Литература ***Обавезна литература****:* 1. Jeffs, T., & Smith, M. K. (2009). *Informal Education - conversation, democracy and learning.* United Kingdom: Education Now Publishing Co-operative Ltd; 2. Милутиновић, Ј. (2003). Информално образовање – појмовни оквир и карактеристике. *Педагошка стварност*, 49(5-6), 394–407; 3. Milutinović, J. (2003). *Humanistički pristup vaspitno-obrazovnoj ulozi muzeja*. Novi Sad: Savez pedagoških društava Vojvodine; Vršac: Viša škola za obrazovanje vaspitača; ***Допунска литература*****:** 1. Milutinović, J. (2005). Uloga informalnih oblika obrazovanja u reformi sistema vaspitanja i obrazovanja. U E. Kamenov (Ur.), *Reforma školskog sistema u uslovima tranzicije*, 68–82. Novi Sad: Filozofski fakultet; 2. Milutinović, J., & Gajić, O. (2010). Intercultural Dialogue in the Museum Context. *Us-China Education Review*, 7(7), 30–42.

Педагошко-саветодавни рад

Статус предмета: изборни

Број ЕСПБ: 5

Услов: нема

Циљ предмета: стицање знања о релевантним теоријама и теоријским приступима у саветовању; упознавање са специфичностима и општим карактеристикама педагошко-саветодавног рада; стицање знања о облицима, метода и техникама педагошко-саветодавног рада; овладавање вештинама вођења саветодавног разговора.

Исход предмета: примена стечених знања о релевантним теоријским приступима у процесу саветовања; разумевање значаја и специфичности педагошко-саветодавног рада; професионалне компетенције за организовање индивидуалног и групног саветодавног рада; оспособљеност за вођење саветодавног разговора са ученицима, родитељима и наставницима.

Садржај предмета:
Теоријска и практична настава
Теоријски приступи саветовању – психодинамски, трансакционо-аналитички, гешталтистички, реалитетни, системски, постмодернистички. Типови саветовања – директивно, недирективно, на решење усмерено кратко саветовање. Фазе саветовања – фаза одлучивања, иницијална фаза саветовања, фаза постизања увида, фаза одлуке и промене, реализација циљева. Специфичности саветодавног разговора. Евалуација и супервизија у саветовању. Опште карактеристике и специфичности педагошко-саветодавног рада. Могућности и ограничења педагошко-саветодавног рада. Односи у процесу педагошког саветовања. Методе и технике педагошко-саветодавног рада. Облици саветодавног рада - индивидуални и групни. Педагошко-саветодавни рад са наставницима. Педагошко-саветодавни рад са ученицима. Педагошко-саветодавни рад са родитељима. Анализа резултата и вредновање педагошко-саветодавног рада. Етика саветодавног рада. Личност педагога и саветовање.

Литература *обавезна*:
- Јанковић, J. (2004). *Savjetovanje u psihosocijalnom radu*. Zagreb: Etcetera.
- Jurić, V. (2005) *Metodika rada školskog pedagoga*. (str. 141-158). Zagreb: Školska knjiga.
- Resman, M. (2000). *Savjetodavni rad u vrtiću i školi*. Zagreb: HPKZ.
- Juul, J. (1995). *Razgovori s obiteljima - perspektive i procesi*. Zagreb: Alinea.
допунска:
- Hechler, O. (2012). *Pedagoško savetovanje*. Zagreb: Erudita.
- Vernon, A., Kottman, T. (2009). *Counseling theories*. Denver, Colorado: Love Publishing Company.
- Bor, R. et al. (2002). *Counseling in schools. London*, New Delhi: Sage Publications.
- Vernon, A. (1999). *Counseling children and adolescents*. Denver, London, Sydney: Love Publishing Company.

Студијски програм : Социологија у социјалној заштити

Врста и ниво студија: Мастер академске студије, други ниво

Назив предмета: Образовање за људска права и демократију

Наставник: Јасмина У. Клеменовић, Павле Д. Миленковић

Статус предмета: изборни

Број ЕСПБ: 5

Услов: нема

Циљ предмета

Упознавање полазника са основним појмовима, приступима и моделима промовисања и заштите људских права и демоктартских вредности у систему васпитања и образовања;

Стицање знања о повезаности остваривања људских права са демократизацијом образовног система те мотивисање полазника за учешће у трансформацији образовних и других јавних установа у демократске.

Исход предмета

Познавање основних појмова, приступа и модела промовисања и заштите људских права и остваривања демоктартских вредности;

Разумевање повезаности остваривања људских права са демократизацијом образовног система те активно учешће полазника у трансформацији образовних и других јавних установа у демократске.

Садржај предмета обухвата тематске целине као што су:

-Дискурс људских права у образовању и демократизација образовања.

-Међународни и национални документи о људским правима и образовању за демократију.

-Теоријски приступи и програмски модели образовања за демократију и људска права.

-Програми образовања за људска права и демократију у образованом систему Србије.

-Школа и заједница у контексту неговања демократских вредности и поштовања људских права.

-Зашто промишљати демократију у школи на свим нивоима и међу свим учесницима образованог процеса.

-Зашто и како демократизовати живот и рад школе.

-Школа као заједница која учи.

Литература

− Анђелић, Н. (2008) *Кратка повјест људских права*, Сарајево: Центар за људска права Универзитета.

− Бондиа, Д. (2001) Појам демократије и његово учешће у мађународној заштити људских права, у: (А. Иванковић и сар.): *Читанка људских права*: збирка текстова, Сарајево: АЦИПС.

− Гајић, О. (2011) *Грађанско образовање за демократију*, Нови Сад : Филозофски факултет.

− Јоксимовић, С. (2005) *Васпитање младих за демократију*, Београд: Институт за педагошка истраживања.

− Клеменовић, Ј. (2010): Демократизација образовања кроз афирмисање концепта људских права и настави грађанског васпитања, У Гајић, О. (ур.) *Европске димензије промена образовног система у Србији: Образовање у координатном систему европских интеграција* - Тематски зборник, књ. 6, Нови Сад : Филозофски факултет, Одсек за педагогију, стр. 89-108.

− *Разумевање људских права*: приручник о образовању за људска права (2005) Београд : Министарство за људска и мањинска права СиЦГ : Београдски центар за људска права.

− Дрзиевски, К (1999). „Повеља Уједињених нација и Универзална декларација о људским правима“ У: *Увод у међународну заштиту људских права*, стр. 97-113;

− Хански, Р, Сукси М. (прир.) (1999). *Увод у међународну заштиту људских права,*Турку: Институт за људска права.

Број часова активне наставе	**Теоријска настава: 2**	**Практична настава: 1**

Методе извођења наставе:

Предавања, семинарски рад, менторски рад, самостални рад студената

Оцена знања (максимални број поена **100**)

Предиспитне обавезе	обавезна	поена	**Завршни испит**	обавезна	поена
Активност у току наставе		10		писмени испит	
Семинарски рад	да	30	усмени испит	да	60

Начин провере знања могу бити различити наведено у табели су само неке опције: (писмени испити, усмени испт, презентација пројекта, семинари

Максимална дужна 1 страница А4 формата

Студијски програм: Социологија у социјалној заштити

Врста и ниво студија: Мастер академске студије - други ниво

Назив предмета: Анализа социјалне политике

Наставник: Валентина Соколовска

Статус предмета: изборни

Број ЕСПБ: 6

Услов: нема претходних услова

Циљ предмета:

Курс представља комбинацију академских знања и практичних вештина и обухвата основне приступе анализи социјалне политике, изучавање, обликовање и реализацију социјалне политике кроз социјалне услуге у свим областима од значаја за социјалну политику, евалуацију социјалне политике кроз оцењивање задовољавања потреба, као и утврђивање мера и индикатора за квантификацију социјалних питања који се користе при креирању јавних политика са најповољнијим исходима у планирању услуга. Поред тога, циљ предмета је оспособљавање студената за операционализацију категоријалног апарата из области социјалне политике, оспособљавање за коришћење стечених знања у процесу (критичке) анализе постојећег стања, као и оспособљавање за промишљања у правцу решавања актуелних проблема и развоја стратегијских праваца у циљу унапређења програма социјалне политике.

Исход предмета:

Студенти треба да умеју:

Знање

да одреде и дефинишу основне појмове у области социјалне политике; да одреде, дефинишу и објасне циљеве социјалне политике; да стекну основна знања о факторима у процесу развоја социјалне политике као јавне политике; да овладају научно-категоријалним апаратом за истраживање различитих аспеката упрвљања социјалном политиком.

Разумевање

да разумеју специфичне проблеме у развоју различитих националних система социјалне политике; да разумеју улогу социјалне политике у подстицању друштвеног развоја; да разумеју друштвену условљеност различитих програма и карактеристика социјалне политике; да разумеју концепт социјалних услуга и концепт социјалне политике као јавне политике.

Примена

да примене теоријско-методолошка знања и научно-категоријални апарат у формулисању проблема, одабиру истраживачких техника и инструмената, конципирању и планирању истраживања у домену социјалне политике, као и приликом објашњења карактеристика социјалне политике и процеса евалуације исхода социјалне политике.

Анализа

да на крају курса буду оспособљени за анализу чинилаца, појава и процеса који карактеришу савремене системе социјалне политике и различите социјалне програме.

Синтеза

да повежу теоријско-методолошка знања, аналитичко-истраживачке резултате и актуелне информације о проблемима у области социјалне политике и креирања социјалних услуга.

Евалуација

У оквиру овог исхода, студент треба да зна да критички процени предности и мане савремених програма социјалне политике, предложи алтернативна решења за уочене недостатке, у складу са принципима научне и стручне компетентности.

Садржај предмета:

Теоријска настава –

- Појам, карактеристике и циљеви социјалне политике
- Анализа социјалне политике као академска дисциплина
- Социјална политика као јавна политика
- Теоријско-епистемолошки приступи у проучавању социјалне политике
- Методолошки приступи у проучавању социјалне политике
- Вештине и компетенције за анализу социјалне политике
- Принципи истраживања у социјалној политици;апликативна, развојна и акциона истраживања у области социјалне политике
- Типови и врсте истраживања у социјалној политици; квалитативна и квантитативна истраживања
- Провера знања

- Улога социјалне политике у подстицању друштвеног развоја
- Обликовање и реализација социјалне политике кроз социјалне услуге
- Индикатори кретања социјалних потреба; планирање услуга
- Исходи и евалуација социјалне политике
- Етички принципи истраживања у социјалној политици
- (Критичка) интерпретација резултата емпиријских истраживања у области социјалне политике

Практична настава – Проучавање прегледне литературе и проблемских студија из области социјалне политике, примери из праксе везани за основне концепте који ће бити обрађивани на теоријској настави

Литература

1.Спикер, П. (2013). *Социјална политика: теорија и пракса*. Београд: Универзитет у Београду – Факултет политичких наука.
2.Чекеревац, А. (2005). *Међународна социјална политика*. Београд.
3. Чекеревац, А. (1999). *Упоредна и међународна социјална политика*. Београд: Савез друштава социјалних радника Србије.
4. Кочовић, Д. (2000). *Социјална политика*. Београд: Удружење стручних радника социјалне заштите Србије.
5. Вуковић, Д. (2003). *Социјална политика и социјалне реформе у Србији*. Београд: УГС Независност.
6. Хаг, Р., М. Хароп и С. Бреслин (2001). *Компаративна владавина и политика*. Загреб: Факултет политичких знаности Свеучилишта у Загребу.

Број часова активне наставе:	**Предавања:** 2	**Вежбе:** 1

Методе извођења наставе:
Предавања, проучавање проблемских студија и истраживања, семинарски рад, дискусије, консултације.

Оцена знања (максимални број поена 100)

Предиспитне обавезе	поена	**Завршни испит**	поена
редовно похађање предавања	**10**	усмени испит	**60**
активност на вежбама		**10**	
семинарски рад		**20**	

Табела 5.2 Спецификација предмета

Студијски програм: Социјални рад

Врста и ниво студија: Мастер академске студије

Назив предмета: Мултикултурни социјални рад и антидискриминаторне политике и праксе

Наставник: Марко Шкорић

Статус предмета: изборни

Број ЕСПБ: 6

Услов: -

Циљ предмета

Циљ предмета јесте усвајање знања о различитим аспектима мултикултурног социјалног рада и развијање свести и вештина за подршку културно-компетентном социјалном раду. Поред тога, циљ представља и упознавање са различитим теоријским и концептуалним оквирима који се користе за разумевање проблема (културне) различитости, али и сагледавање фактора и процеса који доводе до културно-компетентног социјалног рада и до стварања различитих антидискриминаторних политика и пракси.

Исход предмета

Студенти треба:

Знање – да стекну одређена знања о мултикултуралности, културно-компетентној пракси социјалног рада, да идентификују различите облике дискриминације и угњетавања, да демонстрирају посвећеност вредностима социјалног рада и етичким принципима у циљу развијања социјалне правде и једнакости ради ефикасне интеракције са културно различитим популацијама.

Разумевање – да разумеју различите аспекте културе и начине на које култура утиче на праксу социјалног рада. Поред тога, студенти ће бити у могућности и да разумеју односе између социјалног рада и социјалне правде, проучавајући различита социјална питања у домену културног диверзитета, моћи, угњетавања и антидискриминаторних политика и пракси.

Примена – да ефикасно примењују вештине за рад са мултикултурним друштвеним групама, као и да демонстрирају напредне вештине у правцу изградње социјалне правде и различитих антидискриминаторних политика и пракси.

Анализа – на крају курса, биће у могућности да анализирају различите аспекте мултикултурног социјалног рада, да критички анализирају тренутне антидискриминаторне програме и праксе система социјалне заштите, да анализирају предности и ограничења социјалног рада из мултикултурне перспективе, да критички анализирају актуелне трендове и етичка питања, као и њихове импликације за праксу социјалног рада.

Синтеза – да повежу различита теоријска знања и релевантне емпиријске податке о култури, људском понашању и друштвеном окружењу у циљу постизања поузданих и валидних процена у пракси, свеобухватних планова услуга са културно различитим клијентима, развијања различитих стратегија и ефикасних антидискриминаторних интервенција.

Евалуација – студенти ће моћи критички да преиспитају динамику која је релевантна за различите облике дискриминаторних пракси и начине на које оне утичу на друштво и нарочито на праксу социјалног рада. Поред тога, биће у могућности да евалуирају сопствене вредности, што може да допринесе елеминисању утицаја личних предрасуда и пристрасности у раду са културно различитим популацијама.

Садржај предмета

Култура, људско понашање и друштвено окружење, Култура и социјални рад, Мултикултурализам – појам и теорије, Мултикултурализам у социјалном раду, Социјални проблеми и мултикултурне праксе и политике, Људска права и социјални рад, Етика и вредносне основе социјалног рада, Етичка питања и дилеме у раду са културно различитим популацијама, Културни релативизам у етици социјалног рада, Антидискриминаторне и антиопресивне праксе социјалног рада, Проблем расизма и етницизма и њихове импликације за социјални рад, Културна компетентност социјалних радника: дефинисање, димензије и практичне импликације, Стандарди и индикатори културне компетентности у пракси социјалног рада, Етничка осетљивост и оснаживање у пракси социјалног рада.

Литература

Kymlicka, W. (2004.) *Multikulturalno građanstvo: liberalna teorija manjinskih prava.* Zagreb: Naklada Jesenski i Turk.
Mesić, M. (2006). *Multikulturalizam*. Zagreb: Školska knjiga.
Šadić, S. (2014). *Ljudska prava i socijalni rad*. Sarajevo: Fakultet političkih nauka.

Број часова активне наставе				Остали часови
Предавања: 2	Вежбе: 2	Други облици наставе:	Студијски истраживачки рад:	

Методе извођења наставе
предавања, интерактивна настава, групна дискусија, рад у малим групама.

Оцена знања (максимални број поена 100)

Предиспитне обавезе	**поена**	**Завршни испит**	**поена**
активност у току предавања	10	усмени испит	60
семинари	30		

Студијски програм : МАС Социјални рад

Назив предмета: Социјално предузетништво и социјални рад

Наставник: доц. др Марица Шљукић, асистент: мср Владан Видицки

Статус предмета: Изборни

Број ЕСПБ: 6

Услов: без услова

Циљ предмета

Циљ предмета је да се студентима – будућим социјалним радницима, укаже на значај подстицања и развијања социјалног предузетништва као механизма превладавања проблема насталих услед немогућности одређених појединаца и група да се укључе у систем отворене тржишне економије. Студенти ће се упознати са теоријским сазнањима и практичним искуствима у решавању социјалних проблема применом предузетничких принципа.

Исход предмета

Од студената се очекује да на крају курса умеју:

- да дефинишу основне појмове у вези са предузетништвом и социјалним предузетништвом,
- да разумеју улогу социјалног предузетништва у решавању социјалних проблема,
- да примене теоријска сазнања из области социјалног предузетништва на решавање социјалних проблема,
- да повежу теоријска сазнања и практична искуства из области социјалног предузетништва са конкретним социјалним проблемима,
- да критички процене предности и недостатке појединих облика социјалног предузетништва.

Садржај предмета

Теоријска настава

Студенти би се у току курса упознали са основним појмовима из области социјалног предузетништва, као и са потребом примене тог концепта у решавању проблема из сфере социјалног рада, укључујући ту следеће теме: 1. дефинисање социјалног предузетништва; 2. типологија социјалног предузетништва; 3. особености социјалног предузетништва у свету; 4. особености социјалног предузетништва у српском друштву; 5. концепт социјалног предузетништва у ширем контексту (друштвеном, економском, правном); 6. значај социјалног предузетништва.

Практична настава

Примери из праксе везани за основне концепте који ће бити обрађивани на теоријској настави. Групна дискусија о предностима и недостацима примене појединих облика социјалног предузетништва у решавању конкретних проблема социјалне искључености.

Литература

1. Cvejić, S., M. Babović i O. Vuković (2008). *Mapiranje socijalnih preduzeća u Srbiji*. Beograd: Program Ujedinjenih nacija za razvoj (UNPD) Srbija.
2. Mijatović, B., M. Paunović i V. Kovačević (2012). *Socijalno preduzetništvo u Srbiji*. Beograd: Centar za liberalno-demokratske studije.
3. Parun Kolin, M. i N. Petrušić (2008). *Socijalna preduzeća i uloga alternativne ekonomije u procesima evropskih integracija*. Beograd: Evropski pokret u Srbiji.
4. Bobić, A. i D. Rakin (2016). *DRUŠTVENO, KORISNO, ODRŽIVO – Kako osnovati socijalno preduzeće u Srbiji*. Beograd: Evropski pokret u Srbiji.

Број часова активне наставе	**Теоријска настава: 2*15**	**Практична настава:1*15**

Методе извођења наставе: Предавање, интерактивна настава, групна дискусија, истраживачки рад.

Оцена знања (максимални број поена 100)

Предиспитне обавезе	Поена	**Завршни испит**	Поена
Активност у току предавања	**10**	Усмени испит	**50**
Семинарски рад	**20**		
Презентација нацрта истраживачког пројекта	**20**		

Студијски програм : МАС Социјални рад

Назив предмета: Модели социјалног предузетништва

Наставник: доц. др Марица Шљукић, проф. Др Срђан Шљукић, асистент: мср Владан Видицки

Статус предмета: Изборни

Број ЕСПБ: 6

Услов: без услова

Циљ предмета

Циљ предмета је да се студенти упознају са различитим моделима социјалног предузетништва, као и са предностима, односно ограничењима сваког од њих. Осим тога, циљ предмета је и да студенти стекну и развију вештину препознавања (не)компатибилности појединих модела овог предузетничког концепта са условима социо-економског окружења и особеностима конкретних случајева социјалне искључености.

Исход предмета

Од студената се очекује да на крају курса умеју:

- да разликују поједине моделе социјалног предузетништва,
- да примене теоријска сазнања о облицима, односно различитим моделима социјалног предузетништва на решавање проблема из области социјалног рада,
- да повежу теоријска сазнања и практична искуства о моделима социјалног предузетништва са конкретним социјалним проблемима (у специфичним друштвеним околностима) у циљу изналажења најадекватнијег модела којим би се тај проблем ублажио или превазишао,
- да критички процене предности и недостатке појединих модела социјалног предузетништва.

Садржај предмета

Теоријска настава

Студенти би се у току курса упознали са различитим моделима социјалног предузетништва и то кроз следеће теме: 1. различити модели социјалног предузетништва; 2. типологија социјалних предузећа; 3. задруге као модел социјалног предузетништва (и различити типови); 4. *coworking* као модел социјалног предузетништва; 5. иновативна мала и средња предузећа; 6. невладине организације у области социјалног предузетништва; 7. IT сектор у области социјалног предузетништва; 8. проблеми појединих модела социјалног предузетништва.

Практична настава

Примери из праксе везани за основне концепте који ће бити обрађивани на теоријској настави. Групна дискусија о предностима и недостацима примене појединих модела социјалног предузетништва у решавању конкретних проблема социјалне искључености.

Литература

1. Velev G. (ur.) (2011). *Socijalno preduzetništvo: modeli, korporativna praksa i pravni okvir socijalnog preduzetništva u Srbiji*. Beograd: Grupa 484.
2. Raičević, V. i R. Glomazić (2012). *Značenje i oblici socijalnog preduzetništva*. Beograd: Friedrich ebert stiftung.
3. Šljukić, S. i M. Šljukić (2015). Zadrugarstvo kao oblik socijalnog preduzetništva: mogućnosti i ograničenja. U: Z. Kuburić, M. Zotović, M. Škorić i A. Kišjuhas (prir.) *Istraživanja u oblasti socijalnog rada, socijalne zaštite i socijalne politike*. Novi Sad: Univerzitet u Novom Sadu i Filozofski fakultet.
4. Cvejić, S., M. Babović i O. Vuković (2008). *Mapiranje socijalnih preduzeća u Srbiji*. Beograd: Program Ujedinjenih nacija za razvoj (UNPD) Srbija.

Број часова активне наставе	**Теоријска настава: 2*15**	**Практична настава:1*15**

Методе извођења наставе: Предавање, интерактивна настава, групна дискусија, истраживачки рад.

Оцена знања (максимални број поена 100)

Предиспитне обавезе	Поена	**Завршни испит**	Поена
Активност у току предавања	**10**	Усмени испит	**50**
Семинарски рад	**20**		
Презентација нацрта истраживачког пројекта	**20**		